

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19541/2022
06.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Александар Милосављевић, адвокат из ..., против туженог Града Београда, кога заступа Градско правобранилаштво у Београду, ради накнаде за фактички експроприсано земљиште, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2460/22 од 20.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 06.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2460/22 од 20.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 16214/18 од 27.01.2022. године, ставовима првим и другим изреке, одбијени су тужбени захтеви тужиоца АА и тужиље ББ којим је тражено да се обавезе тужени да им на име накнаде за фактички експроприсано грађевинско земљиште, исплати сваком по 6.093.633,00 динара са законском затезном каматом од 11.10.2018. године до исплате. Ставовима трећим и четвртим изреке, одбијени су тужбени захтеви тужиље ВВ и тужиоца ГГ којим су тражили да се обавезе тужени да им на име накнаде за фактички експроприсано грађевинско земљиште, исплати сваком по 12.187.266,00 динара са законском затезном каматом од 14.11.2018. године до исплате. Ставом петим изреке, обавезани су тужиоци да туженом солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 447.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2460/22 од 20.07.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијену пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ 72/11 ... 10/23), па је нашао да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, јер је другостепени суд побијену одлуку засновао на чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку. Указивање на погрешно утврђено чињенично стање није дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходници странака ДД, ЂЂ и ЕЕ су били сувласници кп .. КО ... по старом премеру са уделима од по 1/3. Тужиоци АА и ББ су наследници ДД, а ГГ је законски наследник ЕЕ. Катастарска парцела .. КО ... је национализована решењем НОО Нови Београд од 22.09.1959. године и ранијим власницима је остављено на коришћење, док надлежни орган не донесе одлуку о изузимању ради првођења планској намени. На основу овог решења парцела је уписана као општенародна имовина, а ранији власници као носиоци права коришћења. Деобом парцеле .. КО ..., настале су нове парцеле (кп .. и кп ..). Тако је формирана грунтова кп .. ушла у зону за стамбену изградњу и преведена је у земљишни уложак државне својине - орган управљања НОО Нови Београд, а кп .. је остала у данашњем зкул .. КО ... на коришћење дотадашњих власника. Затим је брисана кп .. и припојена новој грунтовној парцели .. уписаној у зкул .. КО ... власник општенародна имовина корисник НОО Нови Београд. НОО Општине Нови Београд је решењем од 04.05.1961. године изузео из поседа ранијих сопственика наведене неизграђене катастарске парцеле ради изградње породичних стамбених зграда у зони А, а под редним бројем .. је наведена грунтова кп .. . Накнада за изузимање је ранијим власницима одређена решењем Четвртог општинског суда у Београду Р1 581/91 од 30.05.1991. године. Парцела није приведена намени за коју је изузета, па су законски наследници бивших сопственика поднели захтев за поништај решења о изузимању. Решењем Одељења за имовинско-правне и стамбене послове Управе градске Општине Нови Београд од 28.12.2015. године поништено је правноснажно решење од 04.05.1961. године о изузимању кп .. из зкул .. КО ... (које одговарају делови садашњих кат. парцела број .. од 353м², .. од 365м², .. од 248м², .. од 970м², .. од 427м², .. од 479м², .. од 335м² све у КО Нови Београд) јер ово земљиште није приведено намени. Ово решење је потврђено решењем другостепеног органа од 22.02.2017. године, а вођен је управни спор након кога је решење постало коначно. Тужиоци тврде да делови некадашње кп .. који припадају садашњој кп .. и .. представљају ... улицу, а кп .., ... улицу. Ове парцеле су уписане у ЛН .. КО Нови Београд као државна својина са правом коришћења Града Београда и то: кп .. у површини од 1419м², кп .. у површини од 2.565м² и кп .. у површини од 1.177м² а у Б листу је констатовано да се ради о потезима ... и ..., све градско грађевинско земљиште. У катастру непокретности је уписана површина за све три парцеле од 51 161 м², а њихови делови на које се односи решење органа управе од 28.12.2015. године, према налазу судског вештака грађевинске струке имају површину од 1.818м² и утврђено је да на том земљишту нема улице, инфраструктуре, нити других објеката.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да делови катастарскох парцела .., .. и .. који припадају некадашњој кп .. КО ... који нису приведени намени и не користе се ни као улица ни

као друга добра у општој употреби и на њима нема никаквих објеката, те да се зато не ради о фактички експроприсаном земљишту већ о земљишту који тужиоци могу да преузму у државину, обзиром на правне последице решења органа управе од 28.12.2015. године, па не може постојати обавеза тужене да тужиоцима исплати накнаду по том основу.

По налажењу Врховног суда, побијена одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009... 145/2014), прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго). Чланом 86. став 7. истог закона је прописано да ће се на захтев ранијег сопственика, односно његовог законског наследника, поништити правноснажно решење о изузимању градског грађевинског земљишта из поседа, ако корисник градског грађевинског земљишта исто не приведе намени за коју је земљиште изузето у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Одредбом члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/11... 105/2014), прописано је да се добрима у општој употреби у јавној својини, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су, као такве, одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго)

Чланом 38. став 1. Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта („Службени лист ФНРЈ“, бр. 52/58, 3/59, 24/59), прописано је да грађевинско неизграђено земљиште које је национализовано остаје у поседу ранијег сопственика све док га он на основу решења Општинског народног одбора не преда у посед општини или другом лицу, ради изградње зграде или другог објекта и ради извођења других радова, а ставом 2. да се предаја земљишта у посед општини или другом кориснику не може извршити пре него што је кориснику то потребно ради извођења грађевинских или других радова којима се земљиште приводи намењеној сврси.

Имајући у виду чињеницу да предметно земљиште није фактички приведено намени, односно да није извршена тзв. фактичка експропријација, која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу јер се делови кп ..., .. и .. који припадају некадашњој кп .. КО ... не користе ни као улица ни као друга добра у општој употреби, јер на њима нема никаквих објеката или инфраструктуре (већ је то земљиште зарасло у коров и шибље), зато тужиоци неосновно истичу да је побијена пресуда заснована на погрешној примени материјалног права. Супротно наводима ревизије тужиоци су управо из разлога предвиђеног цитираним чланом 86. став 7. Закона о планирању и изградњи (зато што предметно земљиште није приведено намени), захтевали да се поништи решење од 1961. године којим је њиховим правним претходницима одузето право коришћења на некадашњој парцели .. јер није испуњена намена предвиђена поништеним решењем да се граде стамбене зграде, у чему су успели и наведено решење је поништено. Зато није ни дошло до законског, а ни до фактичког одузимања садашњих катастарских парцела .., .. и .. јер су исте неизграђене. Како је после доношења решења органа управе од

28.12.2015. године (којим је поништено решење од 1961. године), отпао основ којим је тужиоцима одузето право коришћења на предметним катастарским парцелама, то је по оцени Врховног суда правилан закључак нижестепених судова да у конкретној ситуацији када земљиште није ни фактички приведено некадашњој намени, да тужиоцима није повређено право на имовину, па зато немају право на тражену накнаду по основу фактички одузете имовине.

Предмет оцене ревизијског суда нису били наводи у ревизији којима се оспорава утврђено чињенично стање јер то није дозвољен ревизијски разлог према члану 407. став 2. ЗПП.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**